

Opzet Journal Club

Wat is het?

Een Journal Club is een methode waarbij verpleegkundigen samen kritisch kijken naar wetenschappelijke artikelen. Dit kan leiden tot nieuwe inzichten om de kwaliteit van de zorg op de afdeling te verbeteren.

Er zijn verschillende manieren om een Journal Club uit te voeren. In deze toolbox beschrijven wij kort veel voorkomende fysieke versies van de Journal Club. Alternatieven zijn: (1) om de Journal Club bijvoorbeeld geheel digitaal te doen; (2) in subgroepjes, (3) op basis van coaching in het zoeken en beoordelen van literatuur, en (4) met of zonder de groep van tevoren opdrachten te geven.

Wat is het doel van de Journal Club?

1. Leren om een artikel kort en bondig samen te vatten;
2. Delen van nieuwe ontwikkelingen en het stimuleren van discussie daarover;
3. Verbreden van kennis over hoe een onderzoek opgezet en uitgevoerd kan worden;
4. Leren om kritisch te kijken naar de kwaliteit van een onderzoek om te beoordelen of de resultaten ook toepasbaar zijn voor je eigen praktijk met behulp van een screeningslijst. Bijvoorbeeld door:
  - evalueren van de validiteit (is er gemeten wat de onderzoekers moeten weten);
  - evalueren van de relevantie en toepasbaarheid voor je eigen praktijk;
  - vergelijken van de resultaten met de 'best available evidence';
  - vertalen van resultaten naar de dagelijkse klinische praktijk

Wat is de toegevoegde waarde van een Journal Club?

- Draagt bij aan het vergroten van kennis & kwaliteit
- Zorgt voor meer verbinding van wetenschap en de verpleegkundige praktijk
- Binden en boeien van verpleegkundigen met affiniteit voor onderzoek

Voorbeeld Journal Club

Rollen

Idealiter bestaat een Journal Club uit minimaal 6 personen

- 1 voorzitter
- 1 verpleegkundige is de reviewer. Deze rol wisselt per bijeenkomst
- 1 verpleegkundige notuleert
- 1 verpleegkundig onderzoeker ter ondersteuning van de reviewer
- Deze andere verpleegkundigen lezen het geselecteerde artikel en maken eventuele voorbereidende opdracht.

Voorbereiding

- De groep bepaald welk onderwerp onderzocht gaan worden. Dit kan bijvoorbeeld op basis van een vraag uit de praktijk, een nieuwe ontwikkeling, of de onderzoekslijnen zelfmanagement en essentiële zorg.
- De reviewer zoekt samen met de verpleegkundig onderzoeker naar een geschikt artikel en zij beoordelen samen de kwaliteit en geschiktheid met behulp van een screeningslijst (zie bijlage). Hierbij kan hulp geboden worden door onderzoekers van Verplegingswetenschap en/of andere ervaren onderzoekers binnen de divisie.
- De reviewer verstuurt het wetenschappelijke artikel naar de leden van de Journal Club.
  - Optie 1: de reviewer stuurt de screeningslijst met beoordeling van het artikel mee zodat de discussie tijdens de bijeenkomst meer over de inhoud van het artikel kan gaan
  - Optie 2: de reviewer geeft de groep de opdracht zelf onduidelijkheden en sterke en zwakke punten van het artikel voor te bereiden zodat de discussie tijdens de bijeenkomst meer over de methodologie/statistiek kan gaan.
- De reviewer formuleert vervolgens discussiepunten n.a.v. het artikel en zoekt zo nodig achtergrondinformatie over de methode en statistiek. Voorbeelden van vragen zijn: Hoe kunnen de uitkomsten van dit onderzoek toegepast worden in de praktijk? Wat zijn beperkingen van dit onderzoek? Als je deze studie na zou doen binnen je eigen praktijk, wat zou je dan anders doen? Zijn de uitkomsten sterk genoeg om onze werkwijze aan te passen?

Tijdens de bijeenkomst

- Bij voorkeur komt de groep (kan in wisselende samenstelling) één keer per maand 1 uur samen.
- Onder leiding van de reviewer (met zo nodig ondersteuning van de verpleegkundig onderzoeker) wordt het artikel besproken, waarbij er sterke en zwakte punten van

het onderzoek worden besproken en er wordt gekeken naar de betekenis voor de praktijk.

De opzet van de discussie is afhankelijk van de voorbereiding (optie 1 of 2).

- Met de groep wordt besloten of en hoe er vervolg wordt gegeven aan de uitkomsten.
- Tijdens de bijeenkomst worden korte aantekeningen gemaakt door een notulist. Deze worden gebruikt om besproken vervolgacties bij te houden.

Na afloop

- De notulist stuurt de aantekeningen naar de reviewer
- De reviewer plaatst het artikel met het screeningsdocument, belangrijke besproken punten en de vervolgacties op de Teamspagina en deelt de bevindingen met het team
- De reviewer coördineert het inzetten van vervolgacties.

Hoe zet je een Journal Club op?

- Projectgroep samenstellen, plan van aanpak schrijven en afspraken maken
- Journal Club samenstellen/werven
- Werkwijze vaststellen (taken, workflow, vaste vergaderfrequentie, borging)

Wie betrek je bij een Journal Club?

- Leidinggevende voor draagvlak en toekenning van benodigde uren.
- Projectgroep voor het opzetten van Journal Club bestaand uit de voorzitter, vervangend voorzitter en een verpleegkundig onderzoeker. De projectgroep doet dit in overleg met leidinggevende voor het realiseren van de voorwaarden en aansluiten bij de mogelijkheden (o.a. tijd en locatie).
- Leden voor journal club:
  - Voorzitter & vervangend voorzitter,
  - Deelnemers
    - Verpleegkundig onderzoekers
    - EBP geschoolde verpleegkundigen
    - Eventueel verpleegkundig specialisten
    - Verpleegkundigen met interesse/affiniteit voor EBP

Verantwoordelijkheden

- De leidinggevende van het team helpt mee aan het succes van de Journal club door het openbaar te ondersteunen en promoten, en het nakomen van toezeggingen over benodigde tijd (voorbereiding en uitwerking van de reviewer en deelname van de leden aan de bijeenkomst). Ook kan de leidinggevende helpen met het uitdragen van successen.
- De voorzitter van de Journal Club is verantwoordelijk voor
  - Het regelen van de ruimte,
  - Het toewijzen van de reviewerrol,
  - Is aanspreekpunt voor uitdagingen tijdens het zoek en beoordelingsproces door de reviewer en/of de ondersteunende verpleegkundig onderzoeker,
  - Coördineert vervolgacties. Dit coördineren wil niet zeggen dat deze persoon ze ook als trekker moet uitvoeren.
  - De vervangend voorzitter kan hier indien wenselijk taken van overnemen.
- Deelnemers zijn verantwoordelijk voor hun eigen voorbereiding door het artikel grondig gelezen te hebben en passend bij eigen kennisniveau een actieve bijdrage te leveren aan de discussie.
- Halfjaarlijkse evaluatie van de Journal Club met voorzitter, verpleegkundig wetenschapper en leidinggevende. Hoe verloopt het proces tijdens de bijeenkomst en welke acties tot kwaliteitsverbetering zijn ingezet naar aanleiding van de Journal Club.

Visualisatie

Wil je de uitkomsten van een onderzoek op een aantrekkelijke manier aan je collega's presenteren? Kies er dan voor een poster te maken waarin kort en krachtig staat geformuleerd wat de uitkomst van jullie onderzoek is.

Tijdsinvestering:

- 1x per maand een dag uit zorg voor de reviewer en de verpleegkundig onderzoeker
- 1x per maand een uur overleg met de groep.
- Tijd van projectgroepleden voor het voorbereiden en uitwerken van bijeenkomst (2 – 3 uur per maand).
- Eventuele tijdsinvestering (en kosten) van EBP-training voor deelnemers van de groep

Bronvermelding:

- (1) Berger, J; Hardin, H; Topp, R. Implementing a virtual journal club in a clinical nursing setting. Journal for nurses in staff development. 2011.
- (2) Bounds, R; Boone, S. The flipped journal club. Western Journal of Emergency Medicine. 2018.
- (3) Mcglacken-Byrne, SM; O'Rahelly, M; Cantillon, P; Allen, N. Journal club: old tricks and fresh approaches. Arch Dis Child Educ Pract Ed2020;105:23

